

Frank Bruinsma houdt Super8 springlevend

FOTO'S: COMBIPRESS MEDIAPRODUKTIES

ALS WE het atelierpand binnenlopen komt Frank Bruinsma ons al enthousiast tegemoet. Hij mag rustig dé specialist op het gebied van chemische film worden genoemd: op elke vraag volgt van zijn kant een passend antwoord. Frank was jarenlang filmoperateur in bioscoop Babylon in het centrum van Den Haag en vorig jaar was hij onze partner tijdens het bezoek aan de Photokina in Keulen. Menig buitenlandse fabrikant die ook maar iets te maken had met film vroeg hij het hemd van het lijf. En met succes. Want alleen al aan dit bezoek hield hij verschillende nieuwe contacten over.

RUIM BEREIKBAAR

Allereerst legt Frank ons uit wat hij met zijn laboratorium voor ogen heeft. "Het Super8 Reversal Lab biedt sinds een aantal jaren service voor het ontwikkelen van super8 filmmateriaal, ook bekend onder de naam smalfilm. Ik streef ernaar om Super8 bekend en geliefd te maken bij, maar ook bereikbaar en betaalbaar voor filmmakers, beeldend kunstenaars, studenten en amateurs. Door alle mogelijke technieken en kennis over Super8 te verzamelen en vooral te gebruik-

ken, draagt het Lab bij aan het behoud van Super8 in Nederland en daarbuiten."

Over de kwaliteit van film is Frank duidelijk: "Het projecteren van film op een groot doek heeft iets. Het beeld is altijd scherper dan bij video, kent briljante kleuren en biedt oneindig veel mogelijkheden om mee te werken. Zowel voor de amateur als voor de professional." Als voorbeeld noemt hij de VPRO die bepaalde televisieprogramma's op Super8 opneemt. Frank ontwikkelt de films en stuurt ze

Het werken met film is voor Frank Bruinsma een dagelijkse bezigheid. Menige amateurfilmer en professional kiest namelijk nog steeds voor Super8.

Wie als videofilmer van tegenwoordig vroeger op Super8 heeft gefilmd weet als geen ander wat selectief opnemen betekent. Met een filmcassette die na

zo'n drie minuten vol is, **INTERVIEW**

moet je wel. Wie denkt dat dit chemische filmformaat niet meer

bestaat en niemand er meer mee werkt heeft het

mis. Combipress Mediaproducties ging op onderzoek uit en nam een kijkje achter de schermen bij Frank Bruinsma's Super8 Reversal Lab in Den Haag.

binnen enkele dagen retour. "Tenzij het een spoedklus is. Dan kan het nog sneller."

SELECTIEF

"Ik ben niet anti-video en video-filmen doe ik zelf ook. Natuurlijk kent video grote voordelen ten opzichte van chemische film. Dat zal ik nooit ontkennen. Videocamera's zijn bijzonder klein en licht van gewicht. Met de relatief goedkope cassettes kan er langdurig worden opgenomen. Ook zijn de investeringen niet meer zo groot als toen

video nog in de kinderschoenen stond. Desondanks loopt de videofilmer van tegenwoordig toch een risico. En dat heeft alles te maken met het selectief werken. Juist omdat alle mogelijkheden binnen handbereik zijn is de kans groot dat de opnamen veel te lang en daardoor saai worden. Ik vind dat jammer. We kunnen wel eindeloos discussiëren over de voor- en nadelen van film en video, maar als de diverse filmregels niet in acht worden genomen schieten we daar niets mee op. Aan goed filmen gaat

"Veel videofilmers denken dat dit tijdperk is afgesloten!"

Het ontwikkelen van de films gebeurt op zeer vakkundige wijze in de doka.

een heel traject van ervaring vooraf. Dat wordt maar al te vaak vergeten!"

MASSAAL VOOR VIDEO

We herinneren ons dat Super8 door veel amateurfilmers als duur werd bestempeld. Frank beaamt dat. "Maar wat was je in die tijd kwijt voor een complete video-uitrusting in verhouding tot een filmcamera met projector? Duizenden guldens werden op tafel gelegd om maar met video te kunnen werken. Voor een kwalitatief hoogwaardige film-uitrusting was je echter veel minder kwijt. Zeker toen het grote publiek massaal voor video koos. Denk maar aan de reclame die Sony destijds maakte in de landelijke pers. Daaruit bleek dat je nooit meer hoefde te wachten op de ontwikkelde films uit het lab, geen projector hoefde op te stellen en zelfs het filmdoek in de kast kon laten staan omdat video 'zo handig' was en de opgenomen beelden meteen op het televisiescherm te zien waren. Kortom: een slechte reclame!"

GELUIDLOOS

"Wie op vakantie ging deed er verstandig aan de filmtas vol te stoppen met cassettes, zodat je niet het risico liep opeens zonder te zitten. Filmcassettes hebben nu eenmaal een opnameduur van enkele minuten. Veel filmers kochten uit kostenbesparing de zogenaamde 'stomme' film waarbij het niet mogelijk was geluid op te nemen. Als er al

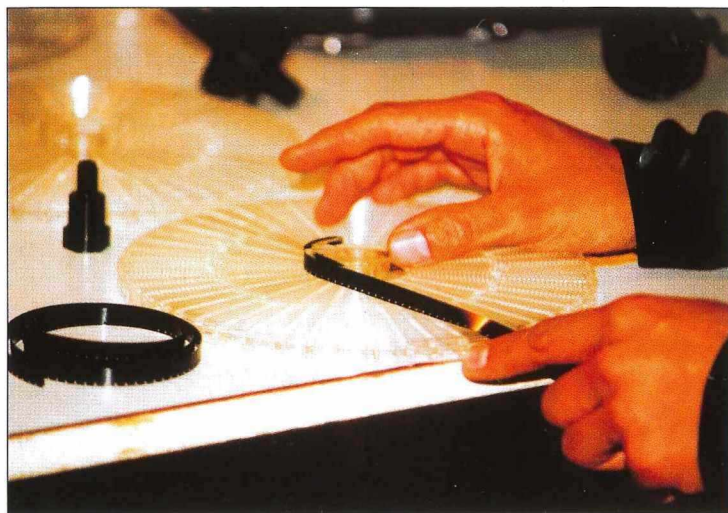
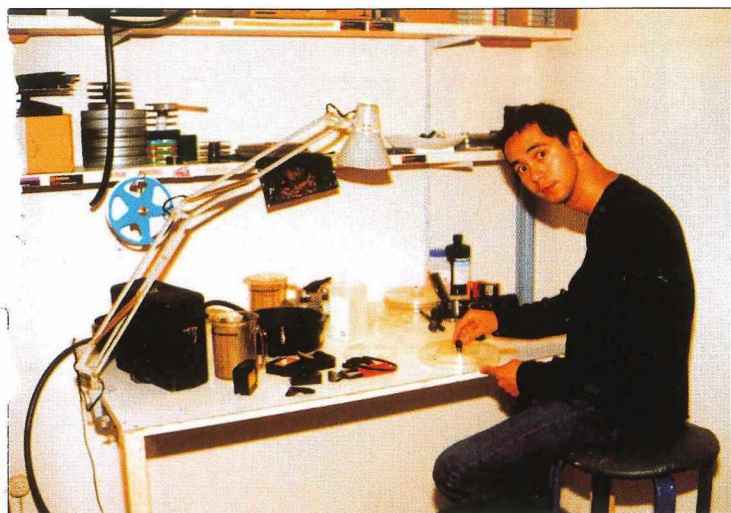
achteraf gemonteerd werd bleef het geluid dus achterwege." We herinneren ons nog wel amateurfilmers die zelf konden 'stripen' (de film van een geluidspoor voorzien).

"Nadat de cassettes waren opgestuurd naar de ontwikkelcentrale was het in spanning wachten op wat komen ging. Enkele weken later volgde dan het resultaat. Als alles tenminste op de plaats van bestemming was aangekomen. Want het gebeurde nog weleens dat er bij de ontwikkelcentrale of de post iets fout ging, waardoor een filmpje onherroepelijk zoek raakte. Menig amateurfilmer heeft zich na een dergelijke ingrijpende gebeurtenis afgevraagd of hij nog wel door moest gaan met deze intensieve hobby waarbij blijkbaar van alles mis kon gaan.

Als de cassettes wel allemaal terug waren gekomen begon pas het eigenlijke werk. Met de schaar werden alle mislukte of overbodige opnamen weggeknipt. Vervolgens kwam de plakpers eraan te pas om alle stukken film in de juiste volgorde aan elkaar te zetten. Op filmavonden van diverse filmclubs ontstonden vaak heftige discussies over wat nu beter was: plakken met lijm of plakken met tape. De aanschaf van een plakpers was onontbeerlijk om te kunnen monteren."

PROCESBEHEERSING

We krijgen bij hoge uitzondering toestemming bij een ontwikkelproces van Super8 film

De filmcassette wordt eerst opengebroken, om vervolgens de rest van het proces te kunnen doorlopen.

aanwezig te zijn. Frank benadrukt dat massaproductie bij hem niet bestaat. "Ik controleer per film of de ontwikkeling naar wens is. Bij een grote ontwikkelcentrale is dat uitgesloten. Goed om te weten is dat ik met de hand ontwikkel. Dat heeft grote voordelen. Zo levert het een aanzienlijke kostenbesparing op omdat er bij deze procedure minder chemicaliën nodig zijn. Bovendien heb ik tijdens het handmatig ontwikkelen volledige beheersing over het proces. Dat is eigenlijk het grootste voordeel, want iedere filmmaker wil namelijk wat anders. Ik kan meteen op- en onderwaarden en de nodige aanpassingen doen door het gebruik van bepaalde chemicaliën. Nog een pluspunt is dat ik met deze methode eenvoudig om kan schakelen van kleur naar zwart-wit en vice versa. Daarvoor zou ik anders twee machines nodig hebben."

BROEDPLAATS

Op het moment dat Frank het licht in de doka uitdoet vragen we hem welke fabrikanten destijds Super8 produceerden en of ze dat tegenwoordig nog steeds doen. "Dat waren onder andere Kodak en Agfa. Helaas heeft Agfa dit filmsysteem laten vallen. Ook voor amateurs die nog Agfa filmpjes hadden liggen was het snel afgelopen. Ze konden nergens meer terecht. Kodak is nog wel steeds actief in dit marktsegment. Ik ben er trots op dat dit merk volledig achter mijn doelstelling is blijven staan om Super8 springlevend te houden. Ze zijn hier zelfs ook wezen kijken en dat is ze uitermate goed bevallen. Kodak is zich bewust van het feit dat mijn Lab een broedplaats is voor échte filmmakers. Ik wil vanuit mijn Lab iedereen op de hoogte houden van de stand van zaken rond de pro-

ductie van de diverse typen Super8 film. Maar vooral wil ik misverstanden en illusies omtrent het filmen met dit formaat proberen te voorkomen door rechtstreeks met Kodak te communiceren."

LUTTELE SECONDEN

Bekijken we onder een helder schijnende lamp een willekeurige filmcassette dan valt het ons op dat de cassette helemaal dichtgelijmd is. Bij de fabricage is er geen schroefje aan te pas gekomen. We zijn dan ook bijzonder benieuwd hoe Frank de film er onbeschadigd uit weet te halen. Onze verbazing is groot als hij een nijptang te voorschijn haalt. Binnen luttele seconden heeft hij de cassette nauwkeurig opengebroken en ligt de film zonder behuizing voor ons op tafel. "Dit lijkt misschien vreemd, maar in de ontwikkelcentrale van Kodak gaat het precies op dezelfde manier," legt hij uit. Met enkele handelingen weet hij de film snel en moeiteloos op een spoel te wikkelen, waarna er verschillende ontwikkelbaden worden doorlopen. Op de schappen boven het aanrecht staat een groot aantal flessen opgesteld. Zonder aarzelen pakt Frank wat hij nodig heeft en na een tijdje kan de film te drogen worden gehangen. Na het droogproces kan het materiaal op de definitieve spoel terug naar de klant.

VOLOP VERKRIJGBAAR

Volgens Frank zijn er nog genoeg amateurfilmers die met

Super8 werken. "Daar wordt nog weleens anders over gedacht. Veel videofilmers gaan ervan uit dat dit tijdperk is afgesloten. Niets is minder waar. Er is nog volop filmmateriaal verkrijgbaar, zoals Super8 kleurnegatief, dat is afgeleid van de professionele 35mm series. Er wordt zelfs nog volop in zwart-wit gefilmd! Alleen met de apparatuur is het wat moeilijker gesteld. Camera's en projectoren worden niet meer gemaakt, met uitzondering van het merk Beaulieu. Het tweedehandscircuit is de enige mogelijkheid om nog aan goede spullen te komen. Veel filmers hebben dan ook de nodige apparatuur in voorraad, om de komende jaren ongestoord door te kunnen werken. Reparateurs zijn er nog wel te vinden. Mensen die echt verstand van deze materie hebben en ook aan de nodige onderdelen kunnen komen. Maar je kunt natuurlijk ook Super8 naar video laten scannen en er dan in de computer van alles mee doen. Kortom, genoeg mogelijkheden voor nu en in de toekomst!" •

Wie meer wil weten over het Super8 Reversal Lab kan op werkdagen tijdens kantooruren contact opnemen met Frank Bruinsma, tel. 070-3639541 of postbus 61604, 2506 AP Den Haag. U kunt ook de website raadplegen: www.super8.nl Het Reversal Lab ontwikkelt overigens geen Kodachrome K40. Deze film moet u rechtstreeks naar Zwitserland sturen. Het adres: Kodak Zwitserland Lab, 1 Avenue Longmalle, 1020 Rennes, Zwitserland, tel. 0041-216310589.

Aangezien er in het Reversal Lab geen sprake is van massaproductie is Frank in staat elke film zeer nauwkeurig te controleren.